

عنوان مقاله:

پیشنهاد استفاده از راهکار آب مجازی در پاسخ واقع بینانه به اعتراضات کشاورزان حقابه دار حوضه زاینده رود در سال آبی 91-92

محل انتشار:

اولین همایش ملی بحران آب (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسنده:

ناصر حاجیان - عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی

خلاصه مقاله:

افزایش مصرف آب در سالهای اخیر باعث به هم خوردن توازن منابع و مصارف آب در حوضه آبریز رودخانه زاینده رود شده است. این مسئله باعث شده تا در سالهای فوق آب کشاورزی در اختیار بعضی از حقابه داران رودخانه زاینده رود قرار نگیرد در سال آبی 90-91 بدلیل کمبود آب، آب در اختیار کشاورزان قرار نگرفت و باعث اعتراض شدید آنها گردید. جهت رفع مشکل فوق، مسئولین ذیربط، طی نشستهایی که با نمایندگان کشاورزان در اسفند 91 داشتند، مقرر نمودند که در دهه سوم فروردین ماه سال 1392 برای مشروب نمودن اراضی کشاورزی، آب را در رودخانه زاینده رود جاری کنند. با توجه به مقدار نزولات جوی تا اواخر اسفند 91 و حجم آب موجود در سد (حدود 250 میلیون متر مکعب) بنظر می رسد که تصمیم جاری کردن آب در زاینده رود، احتمالاً می تواند باعث بروز مشکلاتی در تأمین آب شرب و ادامه تأمین آب اراضیکه در سال 92 توسط کشاورزان کشت می شود گردد. بر همین اساس با توجه به نتایج بدست آمده در این مقاله، پیشنهاد می گردد در اسرع وقت اجرای سیاست آب مجازیدر حوضه آبریز رودخانه زاینده رود، برای سال آبی 91-92 اجرا شود. براساس تعریف، آبی که در مراحل مختلف تولید یک واحد کالا استفاده می شود، آب مجازی ذخیره شده در کالا نامیده می شود. از طرف دیگر تجارت جهانی کالا یک جریان بین المللی از آب مجازی را بوجود می آورد و اصطلاحاً تجارت آب نامیده می شود. کشورهای خشک و نیمه خشک می توانند با واردات کالاهای آب بر، نظیر مواد غذایی، آبی را که برای تولید آن نیاز است برای استفاده در سایر بخش ها حفظ کند. براساس تعریف فوق، پیشنهاد می گردد با توجه به نزولات جوی و حجم آب سد زاینده رود که بالغ بر 250 میلیون مترمکعب تاکنون (اسفند 91) می باشد، از جاری نمودن آب در رودخانه زاینده رود در شرایط فعلی صرف نظر گردد و خسارت وارده به کشاورزان را بصورت نقدی پرداخت نمایند و در عوض آب را در سد ذخیره نموده و سهم آب شرب و صنعت نیز بامدیریت صرفه جویی، در اختیار آنها قرار گیرد. جهت نیل به هدف فوق براساس محاسبات انجام شده هزینه ها و درآمد کشت گندم، در صورتیکه از طرف دولت به هرهکتار زمین حدود 2 میلیون تومان بعنوان حدود پنجاه درصد خسارت عدم کشت برای سال جاری آبی 91-92 پرداخت شود، با توجه به سطح زیرکشت پیشنهادی در این مقاله که براساس حداقل سطح زیرکشت در یک دوره آماری انتخابی 17 ساله بین سالهای 68-69 تا 84-85 که بالغ بر 176425 هکتار است، رقمی حدود 353 میلیارد تومان بعنوان خسارت عدم کشت برای کشاورزان محاسبه گردید. بدیهی است در صورت جاری شدن آب در رودخانه در زمان تعیین شده با توجه به مناسب نبودن زمان کشت محصول برای بعضی از مناطق، احتمال عدم توانایی تأمین آب براساس ذخیره سد و ورودی به سد برای اراضی کشت شده کشاورزان و خسارات ناشی از کشت و همچنین عدم تأمین آب شرب و صنعت، وجود خواهد داشت. همچنین احتمال اینکه خسارات بیشتری بدلیل عدم تأمین آب شرب، صنعت و کشاورزی وارد شود، دور از انتظار نمی باشد. بر همین اساس پیشنهاد می گردد راهکار آب مجازی، یعنی پرداخت خسارات عدم کشت به کشاورزان در سال جار ...

کلمات کلیدی:

آب مجازی، خسارت کشاورزان حقابه دار، حوضه آبریز رودخانه زاینده رود، ذخیره آب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/215290>

